

ce hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Bu komisyonun amacı yolsuzlukların boyutlarını araştırmak, sistemiyle ortaya koymak. Her ne kadar kamuoyu hep soruşturma komisyonlarıyla ilgileniyor olsa da asıl meselemiz geçmiş yargulamak değil, yolsuzluğun boyutundan ziyade mahiyeti, nasıl önleneceği önemli.

AKP Adana Milletvekili Ali Küçükaydn:

Yolsuzluğun boyutları, kim bu işin neresinde amaçlı bir fotoğrafı ortaya koymaktı. Fazlasıyla bu amaca ulaştığımız kansındayım. Ancak birtakım insanları suçlu gibi de göstermemek lazım. Zamanında devletin yönetiminde söz sahibi insanlar peşinen yargılanmamalı. Kendimizi hakim yerine koyarak suçlamamak gerekiyor. Öyle görünen hiç de öyle olmayabilir. Bu insanların da fazlaca incitilmemesi lazım. Örneğin Ecevit gibi doğruluğuyla dürüstlüğüyle tanınan değerli bir insanın bir işlemde ya da imzada kusuru olabilir belki ama bu yolsuzluk anlamına gelmez. Bu komisyon yolsuzluğa sebep olan, üzerinde ürettiği bataklığın temizlenmesinden yana çok şey ortaya koydu. Yolsuzluğun önlenmesi halkın beklentisi gibi olmayabilir. Her üç dört yılda bir af çıkıyor, büyük suçların ortaya çıkarılması zor. Bu nedenle belki halk hayal kırıklığına uğrayabilir bu konuda. Ancak uzman arkadaşlar da gece gündüz çalıştı. Belki okullarda okutulması gereken tespitlerin ortaya çıktığı kanaatindeyim. Bence yolsuzluğun önlenmesi için öncelikle yürütme ile yasanın kesin çizgilerle ayrılması şart. Yıllardır siyasetçiyle yürütme iç içe. Bürokrasinin arkasında siyasetçi var. Bürokrasi-siyasetçi-yolsuzluk üçgeni söz konusu. Siyasetçiden bu işi kurtaramadığımız sürece yolsuzluk-tan kurtulamayız.

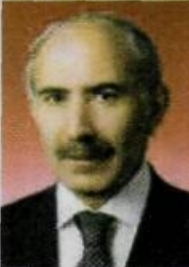
AKP İstanbul Milletvekili Halide İncekara:

Türkiye'nin kaynaklarını doğru kullanmamak gibi üretim problemi

Halide İncekara (AKP)

var. Ürettiklerin yeniden dağılımıyla ilgili de bir problemi var. 70 yıllık bir ülke zenginleşmesi, gelişmesi gerekirken daha da yoksullaşılıyor. Bir kısım yoksullaşırken bir kısım diğerleri üzerinden zenginleşiyor. Çabuk zenginleşen insanlar devletin yani milletin kaynaklarını kullanarak zenginleşiyor. 5 bin küsur denetimciye rağmen çark öyle kendini beslemiş ki devletin içinde de, dışında da organize yapı oluşmuş. Komisyona başlarken biz bunun çok çetin bir iş olduğunu biliyorduk. Büyük menfaat gruplarının komisyonun çalışmasından çok rahatsız olacağını biliyorduk. Milletin iradesinin yansıtıldığı meclisin, milletin hesabını sormak konusunda da çok yetkili olmadığını gördük. Çünkü milletin cebinden paralarının hesabını sormaya kalktığımızda sır kavramıyla karşımıza çıktılar. Benim çok gücüm vardı; orada bir memurun bildiğini milletin vekilinin önünden kaçıyorsunuz.

A. Küçükaydn (AKP)

Başının bazı konularda dolaylı olarak komisyon üzerinde etkisi oldu. Meclis bu soyanlara hesap sormazsa siyasi aklama diyor, sorarsa siyasi linç diyor, nedir bunun ortası. Bizim alanımız olsa olsa siyaset olur zaten.

Şok olduğum bir şey oldu; devleti yönetenler çoğunlukla yaptıklarını bilmediklerini, görmediklerini işitmediklerini söylediler. Kin, nefret, intikam gibi duygular bizim ve halkın kafasında yok. Maksat bu insanları kırmak, üzme değil milletin gönlünü yapmaktır. Yasal düzenleme yanında insan unsuru çok önemli. Tapu dairelerinde rüşvet vermeye başlıyoruz. Vatandaş bunu yaparken bunun yolsuzluk olduğunu, o adamları buna alıştırdığını, yarın bu adamların başka yerlerde daha büyük yolsuzluk yapabileceğini bilmeli, buna alet olmamalı. Bu topyekün toplumun bir mücade-

lesi olmalı.

AKP Bilecik Milletvekili Fahrettin Poyraz:

Yolsuzluk artık ulusal güvenliği tehdit edecek bir noktaya gelmiş önemli bir konu. Bu uzun ve önemli bir mücadeleyi gerektiriyor. Sadece TBMM'nin çıkaracağı yasalarla ya da teftiş kurullarının mücadelesiyle değil. Halkın da bu mücadeleye katılımı gerekiyor. Halkta yolsuzlukla mücadele konusunda bıkkınlık da var. Komisyon çalışmalarına başlarken bile belge alma konusunda bir noktada sır engelini de aşyoursunuz ancak üçüncü kişilerden gelecek bilgi konusunda önemli engellerle karşılaştık. Parti politikalarını bir kenara bırakarak ulusal bir sorun olduğu konusunda komisyonun kararlılığını anlayınca halk da destek verdi. Bu destek bundan sonraki çalışmalarda artarak devam edecektir.

Fahrettin Poyraz (AKP)

Üst yapı kurumlarını, yasaları değiştirerek herşeyin düzeleceği şeklinde yanlış bir anlayış var. Kafalar değişmedikçe yasaların değişmesi bir şey ifade etmiyor. Komisyonun süresi sınırlıydı. Bu sürede yılların birikimi olan yolsuzlukların hem teorik hem ekonomik boyutunu irdelemek olanaksızdı. Ama üyeler olarak büyük özveriyle çalıştık.

Pek çok belge var elimizde ancak yasadan dolayı raporumuza koya madık. Tabii her şey kolay olsa iki partinin bu noktada ortak bir tavır ve uyumunu bu ölçüde sağlayamayabilirdik. Çekişmelerin bir kenara bırakılması gerektiği mesajını vermiş olduk. Önümüzdeki dönemde önerilerimizin hayata geçirilmesi noktasında bu işin takipçisi olacağız. Bu konuda elimizdeki bilgi ve belgelerle milletvekillerini bilgilendireceğiz. Çeşitli kurumlardan alınan bilgi ve belgenin yeniden gönderilmesi gerekiyor. Bunların geri gönderilmemesi ve Meclis çatısı altında bir arşiv oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü 100'ü aşkın klasör-lük müthiş bir arşiv oluştu.

CHP İstanbul Milletvekili Ahmet Gürüz Ketenci:

Türkiye'de yolsuzluğa bulaşmamış kurum yok gibi. Bu bir araştırma ko-